

**Powiatowy Bank Spółdzielczy
w Tomaszowie Mazowieckim**
www.pbstom.com.pl

**Informacja wynikająca z art. 111a ustawy Prawo bankowe
wg stanu na 31.12.2018 r.**

SPIS TREŚCI:

1. Informacje o działalności Banku w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013 za dany rok obrotowy	3
2. Informacja o stopie zwrotu z aktywów	3
3. Informacje o zawarciu umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1, stronach umowy, jej przedmiocie oraz kosztach, o ile działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1, albo o braku takiej umowy.	3
4. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.	3
5. Opis polityki wynagrodzeń.	12
6. Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.	14
7. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22a ustawy Prawo bankowe.	14

1. Informacje o działalności Banku w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013 za dany rok obrotowy

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim działa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada podmiotów zależnych na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013.

2. Informacja o stopie zwrotu z aktywów

Stopa zwrotu z aktywów wg stanu na 31.12.2018 obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej wyniosła 0,11%.

3. Informacje o zawarciu umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1, stronach umowy, jej przedmiocie oraz kosztach, o ile działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1, albo o braku takiej umowy.

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim nie posiada umowy o której mowa w art. 141t ust. 1, Ustawy Prawo Bankowe.

4. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

System zarządzania.

System zarządzania jest wewnętrznym instrumentem mającym zapewnić bezpieczeństwo prowadzonej przez Bank działalności. Stanowi zbiór zasad i mechanizmów, których zadaniem jest organizacja procesów decyzyjnych i ocena działalności bankowej celem zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w Banku środków. Zadania systemu zarządzania wskazane wyżej mają na celu zapewnienie legalności działania Banku oraz bezpieczeństwa zgromadzonych w nim środków przez ustalenie ryzyka powstającego w działalności Banku, monitorowanie go i zarządzanie nim oraz zapewnienie przestrzegania przepisów. Ma to wspomagać prawidłowe, efektywne i skuteczne kierowanie Bankiem przez jego organy. Za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie systemu zarządzania dostosowanego do wielkości i profilu ryzyka wiążącego się z działalnością odpowiada Zarząd Banku. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność. Istotnym dokumentem o znaczeniu strategicznym są przyjęte przez Bank Zasady Ładu Korporacyjnego kształtujące właściwe zasady postępowania banku jako instytucji zaufania publicznego. Zapewniają prowadzenie działalności z zachowaniem najwyższej staranności, profesjonalizmu i etyki osób wchodzących w skład organów Banku oraz ukształtowanie odpowiednich relacji z udziałowcami obejmujących wymagania odpowiedzialnego i lojalnego działania. Jednym z nadrzędnych celów Banku jest dbałość o klienta przekładająca się na

rzetelny i transparentny obowiązek informacyjny. Skuteczna realizacja przyjętych przez Bank celów strategicznych wymaga posiadania właściwej struktury organizacyjnej z odpowiednim systemem kontroli wewnętrznej, audytu i zarządzania ryzykiem. Polityka wynagrodzeń jest realizowana przy czynnym udziale organów Banku. Polityka informacyjna służy budowie właściwych relacji, w szczególności poprzez ułatwienie dostępu do informacji zarówno klientom, jak i udziałowcom. Bank dąży do stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego w jak najszerszym zakresie uwzględniając zasadę proporcjonalności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku. System zarządzania w Banku obejmuje też procedury anonimowego zgłaszania wskazanemu Członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach -Radzie Nadzorczej Banku, naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych.

System zarządzania ryzykiem.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych, ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

W celu przeprowadzania procesów wymienionych powyżej realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi i Radzie Nadzorczej, wykorzystywanie przez Zarząd i Radę Nadzorczą wyników audytu wewnętrznego do bieżącego zarządzania i nadzoru nad ryzykiem.

Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
- 3) system limitów ograniczających ryzyko;
- 4) system informacji zarządczej;
- 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne zaliczane są:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko koncentracji;
- 4) ryzyko płynności;
- 5) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 6) ryzyko kapitałowe, w tym nadmiernej dźwigni finansowej;
- 7) ryzyko braku zgodności.
- 8) ryzyko walutowe

Oprócz ryzyk istotnych, Bank wyróżnił również:

- 1) ryzyko biznesowe (w tym ryzyko wynikające ze zmian otoczenia makroekonomicznego, ryzyko finansowe, ryzyko strategiczne);
- 2) ryzyko modeli
- 3) ryzyko wynikające ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych lub częściej gdy zajdzie taka potrzeba m.in. pod względem dostosowania ich do:

- 1) aktualnych przepisów prawa;
- 2) zmian skali lub rodzaju działalności Banku;
- 3) zmian organizacyjnych;
- 4) zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne w wyniku przeprowadzonych kontroli

Wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi ryzykami.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych
 - b) działalność Zespołu ds. zgodności;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach poziomu 1 funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- a) Oddziały, Filie i Punkty kasowe
- b) Stanowiska zarządzania „wolnymi środkami”, w ramach Zespołu ds. księgowości,
- c) Kierownik ds. kredytów,
- d) Kierownik ds. rachunków bankowych,
- e) Zespół ds. analiz kredytowych i gospodarki własnej,
- f) Komórka ds. windykacji i restrukturyzacji,

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach poziomu 2 funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- a) Zespół ds. ryzyk i analiz,
- b) Komórka ds. monitoringu kredytowego,
- c) Pracownik pełniący funkcję IODO,
- d) Główna Księgowa,
- e) Pracownik pełniący funkcję Głównego Koordynatora przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu.
- f) Zespół ds. zgodności.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziomu ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 4) zatwierdza procedury dotyczące procesów szacowania kapitału wewnętrznego oraz planowania i zarządzania kapitałowego;
- 5) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 6) zatwierdza zasady polityki wynagrodzeń;
- 7) zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych;
- 8) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 9) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 10) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią i planem finansowym Banku;
- 11) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
- 12) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 13) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 14) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 15) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
- 4) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniając niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- 5) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 6) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;

- 7) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
- 8) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- 9) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.
- 10) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne procedury.

W ramach stosowanych procedur zarządzania ryzykiem Bank wprowadził w formie pisemnej, w szczególności:

- 1) w zakresie ryzyka kredytowego i koncentracji:
 - a) polityka kredytowa,
 - b) zasady zarządzania ryzykiem kredytowym,
 - c) zasady zarządzania ryzykiem koncentracji,
 - d) zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
 - e) zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
 - f) zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych,
 - g) regulamin udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń osobom i podmiotom wymienionym w art. 79, 79a Prawa bankowego;
 - h) zasady zarządzania ryzykiem inwestycji,
- 2) w zakresie ryzyka walutowego: zasady zarządzania ryzykiem walutowym;;
- 3) w zakresie ryzyka stopy procentowej: zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- 4) w zakresie ryzyka operacyjnego:
 - a) instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - b) procedura powierzania wykonywania czynności związanych z działalnością bankową,
 - c) plan zachowania ciągłości działania banku w sytuacjach kryzysowych,
 - d) plan ciągłości działania dla procesu krytycznego – Realizacja zleceń płatniczych klientów
 - e) procedura awaryjna dla zasobu lub usługi krytycznej – System informatyczny banku,
 - f) procedura awaryjna dla zasobu lub usługi – Podstawowa lokalizacja banku
 - g) polityka kadrowa,
 - h) strategia kadrowa
 - i) zasady opracowywania i wydawania regulacji wewnętrznych,

- j) zasady przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- k) regulacje w zakresie ochrony danych osobowych,
- l) regulacje w zakresie bezpieczeństwa systemu informatycznego, bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i obszarów technologii informacyjnej, oceny ryzyka i zasad współpracy,
- 5) w zakresie ryzyka płynności:
 - a) zasady zarządzania ryzykiem płynności;
 - b) polityka zarządzania ryzykiem płynności,
 - c) Strategia finansowania płynności
- 6) w zakresie ryzyka braku zgodności: Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 7) w zakresie ryzyka kapitałowego:
 - a) strategia zarządzania i planowania kapitałowego,
 - b) zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko,
 - c) Instrukcja wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego.

Ponadto Bank wprowadził regulacje w obszarze innych ryzyk, w szczególności:

- a) polityka informacyjna w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału,
- b) instrukcja sporządzania informacji objętej polityką informacyjną;
- c) instrukcja sporządzania informacji zarządczej
- d) zasady sporządzania informacji zarządczej w obszarze objętym rekomendacją D ,
- e) polityka wynagrodzeń osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka;
- f) zasady budowy i oceny realizacji planu finansowego inwestycyjnego,
- g) instrukcja opracowywania i wprowadzania nowych produktów,
- h) regulacje w zakresie bancassurance.
- i) regulacje w zakresie ryzyka biznesowego,
- j) regulacje w zakresie ryzyka modeli.

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych lub częściej gdy zajdzie taka potrzeba m.in. pod względem dostosowania ich do:

- 1) aktualnych przepisów prawa;
- 2) zmian skali lub rodzaju działalności Banku;
- 3) zmian organizacyjnych;
- 4) zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne w wyniku przeprowadzonych kontroli;
- 5) zaleceń wydanych przez audyt wewnętrzny.

Wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi ryzykami.

W procesie zarządzania ryzykiem Bank ocenia ryzyko wynikające ze zmian warunków makroekonomicznych.

Podstawą oceny i jej wykorzystania w procesie zarządzania są:

- 1) wyniki testu makroekonomicznego, zakładającego wystąpienie kryzysu makroekonomicznego, które Bank otrzymuje od Spółdzielni;
- 2) alerty makroekonomiczne, które Bank otrzymuje od Spółdzielni.

Skuteczność zabezpieczenia Banku przed ryzykiem wynikającym ze zmian warunków makroekonomicznych ocenia Spółdzielnia SGB.

Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwości monitorowania ich przestrzegania i raportowania.

Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz do poziomu limitów ustalonych w Systemie Ochrony SGB.

Z zachowaniem limitów określonych w ustawie Prawo bankowe oraz limitów ustalonych w Systemie Ochrony SGB, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę ich działalności.

Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.

Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
- 2) profilu ryzyka;
- 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
- 4) wyników testów warunków skrajnych;
- 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku.

Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.

System kontroli wewnętrznej.

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i Zespół do spraw zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matrycę funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.

Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

1. funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
2. Zespół do spraw zgodności, którego zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
3. niezależna komórka audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii. Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych oraz pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Zespół ds. zgodności, Zespół

ds. ryzyk i analiz, IODO. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie w ramach monitorowania pionowego i poziomego z uwzględnieniem:

- celów systemu kontroli wewnętrznej,
- złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych,
- liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych,
- ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
- zasobów poszczególnych linii obrony, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych linii,
- zasady proporcjonalności.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu wewnętrznego.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje w okresach półrocznych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego. Dokonując oceny, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań o których mowa w rekomendacjach 1.1-1.6 Rekomendacji H ze szczególnym uwzględnieniem:

- adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- zapewnienia niezależności Zespołowi ds. zgodności,
- zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania obowiązków przez pracowników Zespołu ds. zgodności oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników tego zespołu.

5. Opis polityki wynagrodzeń.

1. Bank realizuje politykę wynagrodzeń zgodnie z wymaganiami Ustawy Prawo bankowe, rozporządzenia 575/2013 UE, dyrektywy 2013/36/UE, rozporządzenia delegowanego 604/2014 UE oraz Rozporządzenia MRiF z dn.06.03.2017r w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.
Bank opracował na w/w podstawie, „Politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Tomaszowie Mazowieckim” zatwierdzoną przez Radę i Nadzorczą.
Rada Nadzorcza 1 raz podejmowała temat polityki wynagrodzeń, przyjmując roczny raport w sprawie w sprawie funkcjonowania polityki wynagrodzeń w 2018r.
Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
2. Pod względem organizacji wewnętrznej Bank posiada przejrzystą 3-pionową strukturę organizacyjną oraz nie posiada jednostek zależnych. Bank działa na rynku lokalnym, oferuje proste produkty bankowe, a poziom kapitału własnego nie zezwala na udzielanie kredytów pow. 5 mln EUR.
Żaden pracownik Banku nie posiada samodzielnego pełnomocnictwa do podejmowania istotnych decyzji finansowych, wszystkie istotne decyzje podejmowane są przez Zarząd Banku kolegiąlnie.
W związku z powyższymi przesłankami i ograniczeniami, do stanowisk istotnych Bank zalicza członków Rady Nadzorczej oraz członków Zarządu. Pozostałych funkcji wymienionych w rozporządzeniu 604/2014, Bank nie posiada lub osoby je pełniące podlegają bezpośrednio członkom Zarządu.
3. Na system wynagrodzeń członków Zarządu składają się wynagrodzenia stałe – wynagrodzenie zasadnicze i wynagrodzenie zmienne – dodatkowa premia roczna, której wypłata uzależniona jest od oceny efektów pracy poszczególnych Członków Zarządu. Do wynagrodzeń zmiennych nie zalicza się nagród jubileuszowych, odpraw i rekompensat z tytułu zakończenia stosunku pracy, a także innych świadczeń nie uzależnionych od oceny efektów pracy.
Dodatkowa premia roczna przyznawana jest na podstawie oceny efektów pracy Członka Zarządu Banku dokonanej przez Radę Nadzorczą.
Ocena efektów pracy członków Zarządu następuje w oparciu o kryteria: .
Ilościowe:
 - 1) wypracowanego zysku brutto
 - 2) wskaźnika należności zagrożonych
 - 3) współczynnika wypłacalności
 - 4) wskaźnika płynności krótkoterminowej LCR

Jakościowe:

- 1) efekty realizacji zadań Zarządu jako organu
 - 2) pozytywną ocenę kwalifikacji
 - 3) uzyskanie absolutorium ZP z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy
 - 4) wyniki kontroli przeprowadzanych przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt SSO SGB oraz KNF.
4. Kryteria stosowane przy pomiarze efektów pracy członków Zarządu to:
- 1) realizacja planu finansowego na poziomie nie jest niższym niż 80% planowanego wyniku brutto.
 - 2) utrzymanie wskaźnika należności zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 110% zaplanowanego.
 - 3) utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie nie niższym niż 90% zaplanowanego.
 - 4) utrzymanie wskaźnika płynności LCR nie niższym niż 90% zaplanowanego poziomu.
 - 5) pozytywna ocena pracy Zarządu jako organu, dokonana przez Radę Nadzorczą,
 - 6) Członek Zarządu uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji, od Rady Nadzorczej
 - 7) Członek Zarządu uzyskał absolutorium ZP z wykonania obowiązków za dany rok,
 - 8) wyniki kontroli przeprowadzonych przez organy zewnętrzne, w tym audyt SSO SGB oraz KNF, nie wykazały istotnych uchybień w badanych obszarach.
5. Ocena efektów pracy Członka Zarządu dokonywana jest przez Radę Nadzorczą Banku po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz dwa poprzednie, podstawą dokonanej oceny w 2018 roku – były to efekty pracy członka Zarządu w latach 2015, 2016 i 2017, w kolejnych latach – efekty pracy członka Zarządu za 3 lata poprzedzające dokonywanie oceny.
Premia roczna ustalana jest w wysokości nie większej niż 10 % rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto łącznie dla wszystkich członków Zarządu PBS z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 20 % osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego (w odniesieniu do 1 członka Zarządu).
6. Premia roczna wypłacana jest na podstawie uchwały Rady Nadzorczej po uzyskaniu pozytywnej oceny efektów pracy przez poszczególnych członków Zarządu, oraz Zarządu Banku jako organu.
7. Przyznana członkowi Zarządu Banku premia roczna, wypłacane są w formie pieniężnej, jednorazowo bez stosowania odroczenia.
8. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa

Zarządzanie bankiem	Zarząd
	726,8 tys. zł.

9. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne

Zarząd – 3 osoby	
Wynagrodzenie stałe	669,9 tys. zł.
Wynagrodzenie zmienne	56,9 tys. zł.
Liczba osób uzyskujących odprawę	0

Wartość odpraw	0
Najwyższa wypłata odprawy	0

10. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym – 0.

11. Pozostali pracownicy wynagradzania są w oparciu o „Regulamin wynagradzania pracowników zatrudnionych w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Tomaszowie Mazowieckim”.

12. Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej ustala się uchwałą Zebrania Przedstawicieli.

6. Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim nie jest bankiem istotnym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 35 ustawy Prawo bankowe, wobec czego nie powołano w ramach Rady Nadzorczej komitetu ds. wynagrodzeń.

7. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22a ustawy Prawo bankowe.

Zgodnie z obowiązującymi w Banku standardami i procedurami Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku powinni mieć wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji oraz dawać rękojmię należytego wykonywania obowiązków.

Ocenie odpowiedniości podlega każdy z członków Zarządu oraz Zarząd, jako organ kolegialny. Oceny członków Zarządu oraz Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza raz do roku na podstawie zapisów obowiązującej w Banku polityki oceny kwalifikacji członków Zarządu.

Ocenie odpowiedniości podlegają także członkowie Rady Nadzorczej oraz Rada Nadzorcza jako organ. Oceny poszczególnych członków Rady Nadzorczej dokonują corocznie Zebrania Grup Członkowskich, następnie Zebranie Przedstawicieli na podstawie sprawozdań Zebrań Grup Członkowskich dokonuje oceny Rady Nadzorczej jako organu.

Na podstawie przeprowadzonych ocen odpowiedniości stwierdza się, że wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu spełniają wymogi określone w art. 22a ustawy Prawo bankowe.